

Učebné osnovy vyučovacieho predmetu komorná / štvorročná hra na klavíri pre 4. ročník nižšieho sekundárneho vzdelávania

Názov predmetu	Hra na klavíri
Ročník	Štvrtý
Časový rozsah výučby	1 hodina týždenne
Stupeň vzdelania	ISCED 2B
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Forma štúdia	denná
Vyučovacia jazyk	slovenský
Spracoval	Ľudmila Čuchranová
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	25.júna 2014

Charakteristika predmetu

Žiak dokáže interpretovať svoju hudobnú predstavu a emócie a rozlíšiť ich v hudobnom prejave, interpretuje spolu s iným žiakom jednoduché štvorročné skladby, alebo skladby pre viac nástrojov.

Svoju hru realizuje rôznymi spôsobmi a vyjadruje v štvorročnej alebo viac nástrojovej interpretácii charakter skladby pomocou základných hudobno-výrazových prostriedkov. Začína ovládať základné princípy kolektívneho muzicírovania ako sú súhra, výchova k pohotovosti, zosúladenie spoločných činnosti - nástupy, hudobno-výrazové prostriedky. vyjadrujú v štvorročnej interpretácii charakter skladby, interpretuje jednoduché skladby komornej alebo štvorročnej hry.

Aplikujú a rozvíjajú kompetencie, získané v oblasti klavírneho sprievodu pri sprevádzaní spevákov alebo melodických nástrojov.

Spoločnou interpretáciou (štvorročné skladby) rôznych hudobných foriem s iným žiakom sa povzbudzuje jeho záujem o hru na nástroj, aktívny prístup k interpretácii a účasti na vystúpeniach.

Ciele vyučovacieho predmetu

Všeobecné ciele

- Samostatnému pracovať na štúdiu skladby.
- Rozvíjať osobitosť vlastného hudobného prejavu.
- Pri vyučovanom procese používať metódy primerané schopnostiam, nadaniu a psychickej zrelosti žiaka.
- Prispievať k všestrannému rozvoju osobnosti dieťaťa.
- Rozvíjať tvorivé myslenie a emočnú inteligenciu.
- Pestovať u žiaka hodnotový systém a obranyschopnosť voči tlaku reklamy, gýču, preferencii materiálnych hodnôt, upozorniť ho na vyššie duchovné hodnoty a orientovať ho v ponuke hudobných produktov.

- Pestovať u žiaka vôľu, trpezlivosť, nadšenie pre klavírnú hru a vo všeobecnosti záujem o hudbu formou zlepšovania muzikálnych a technických schopností žiaka

Špecifické ciele

Kognitívne ciele

- vytvárať si vlastný hudobný názor,
- zdôvodniť vlastný názor
- uplatňovať správne prstoklady,
- logicky rozčleniť štruktúru skladby,
- zapamätať si notový zápis väčšieho rozsahu,
- transponovať melódie,
- uvedomele riešiť hru fráz a menších celkov v skladbe,
- definovať jednotlivé hlasy v polyfónnej hre,
- orientovať sa v širšej hudobnej terminológii.

Socio-afektívne

- emocionálne prežiť skladby,
- vyjadriť charakter skladby,
- zhodnotiť pozitíva aj negatíva vlastnej interpretácie skladby,
- dokázať čo najdokonalejšie interpretovať skladbu na verejnosti,
- vytvoriť si samostatný názor na interpretáciu vlastnú, vypočutú,
- interpretovať skladby rôznych štýlových období.

Psycho-motorické

- interpretovať na nástroji vlastnú hudobnú predstavu,
- interpretovať štýlovo skladby primerane hudobnému obdobiu
- dbať na uvoľnený hrací aparát,
- zdokonaľovať kvalitu technického prevedenia skladby,
- zvyšovať technickú náročnosť interpretovaných skladieb,
- samostatne pracovať s pedálom,
- vytrvalo pracovať na odstránení technickej povrchnosti,
- prehlbovať a obohacovať technické a výrazové schopnosti,
- nezávisle viesť jednotlivé hlasy v polyfónnej hre,
- vyrovnane hrať v rýchlejších tempách,
- uvedomele sledovať vlastnú interpretáciu a vyhnúť sa mechanickej hre.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

- dokázať dlhší čas sústredene pracovať, primerane reagovať na zmeny,
- uvedomele pracovať na skladbe pri príprave na hodinu,
- pestovať zmysel pre súhru prostredníctvom štvorročnej a komornej hry,
- zdokonaľovať kvalitu interpretácie pri vystúpení na verejnosti,
- sformulovať vlastný názor na vypočutú skladbu
- vytvárať si vlastný hudobný názor.

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

- rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k tvorivosti,

- uvedomele pracovať s rytmickým pôdorysom skladby,
- dôkladne porozumieť jednotlivým motívom, frázam, sprievodu a hudobnému členeniu,
- rozborom skladieb viesť k pochopeniu väčších cyklických foriem.

3. Spôsobilosti v oblasti informačnej a komunikačnej technológie (digitálnych technológií)

- podporovať percepciu digitálnymi zdrojmi umeleckých diel, využívať digitálne spracovanie hudby.
- samostatne vyhľadávať rôzne na internete rôzne interpretácie preberanej skladby.

4. Spôsobilosť učiť sa

- rozvíjať vytrvalosť, iniciatívu a schopnosť samostatne sa učiť a získavať informácie,
- hodnotiť informácie a využívať ich aj v medzipredmetových vzťahoch,
- rozobrať skladbu podľa formy,
- analyzovať skladbu po rytmickej stránke,
- odlišovať dôležité informácie od menej podstatných,
- efektívne si osvojovať poznatky a študijné návyky.

5. Spôsobilosť riešiť problémy

- vnímať, sledovať, rozoznávať a premýšľať o vzniknutých situáciách,
- učiť sa byť empatický,
- aplikovať získané návyky pri nácviku nových skladieb,
- zvládať emócie pri vystúpení,
- zaujať správne stanovisko pri riešení vzniknutého problému,
- hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia.

6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- akceptovať svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej,
- mať zodpovednosť a schopnosť dodržiavať dohody,
- rozvíjať empatiu voči svojmu okoliu a ochotu pomáhať,
- uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti,
- kontrolovať svoje konanie, uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé možnosti.

7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie,
- vyjadriť svoj názor i vkus,
- ovládať základné pravidlá spoločenského kontaktu a dodržiavať zásady kultivovaného správania sa v škole a na verejnosti,
- poznávať a vážiť si národné hudobné bohatstvo,
- pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky na úrovni,
- rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Hra na nástroji	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
3. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Hra na nástroji	Výber podľa prílohy č. 1	- videotechnika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	Výber podľa prílohy č. 1	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	Výber podľa prílohy č. 1	- videotechnika, CD, DVD - zvukové pomôcky		internet

Obsah vzdelávania

TEMATICKÝ CELOK	KOMPETENCIE	VÝKONOVÉ ŠTANDARDY	KRITÉRIA HODNOTENIA	METÓDY A PROSTRIEDKY HODNOTENIA
1. Hra na nástroji	<p>Učiť žiaka ovládať:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozumieť základným princípom kolektívneho muzicírovania, definovať a rozpoznať part primo a secondo, analýzu part primo a secondo v študovanej skladbe, význam partu primo a secondo v študovanej skladbe, interpretáciu skladby rôznych hudobných foriem podľa notového zápisu zodpovedajúcich úrovni náročnosti daného ročníka predmetu Hra na klavíri spolu s inými žiakmi sluchovú kontrola pri komornej hre. 	<p>Žiak si má osvojiť:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjadrenie v spoločnej interpretácii charakter skladby pomocou hudobno-výrazových prostriedkov zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri, princípy kolektívneho muzicírovania. použitie hudobno-výrazových prostriedkov v interpretácii, zodpovedajúcich rozsahu učiva daného ročníka predmetu Hra na klavíri. 	<p>Žiak zvládol:</p> <ol style="list-style-type: none"> základný rozsah študijného materiálu <ul style="list-style-type: none"> sprievod spevákov alebo melodických nástrojov podľa notového zápisu v rozsahu získaných kompetencií v oblasti klavírneho sprievodu. repertoárové požiadavky <ul style="list-style-type: none"> podľa individuálneho plánu v triednej knihe rozsah látky na ročníkovú prehrávku- Interpretácia - skladby komornej hry spoločne so spevom alebo inými melodickými nástrojmi. 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia motivácia prostredníctvom úspešných žiackych vzorov triedny koncert 1x ročne, interný koncert, kultúrne vystúpenie, verejný koncert záverečná ročníková prehrávka
2. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> vytvárať základné harmonické funkcie a ich obraty: T, S a D v durových a molových tóninách 	<ul style="list-style-type: none"> aplikovať základné harmonické funkcie: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu. 	<ul style="list-style-type: none"> aplikáciu základných harmonických funkcií: T, S a D pri sprievode piesní vo forme kvintakordu a jeho obratov v rôznych formách rozkladu akordu. 	<ul style="list-style-type: none"> práca na vyučovacej hodine domáca úloha zameraná na precvičovanie základných návykov pri hre pochvala, povzbudenie, kritika autoevalvácia

Príloha

Štvorrucné skladby

Album ctyrručných skladeb starých českých mistrů, r. Kleinová, Fišerová, Müllerová, Supraphon 1963 3.-7.r.

Ansambli dla fortepiano v ctyre ruki, Muzyka Moskva 1964

A. ARENSKIJ: Detská suita, zoš. 65, Moskva 1961

A. ARENSKIJ: Šest detskich pjes, op. 34 Musius Moskva 1960 3.-5.r.

A. ARENSKIJ: Fuga, valčík, nokturno op. 33

A. ARENSKIJ: Polonéza, op. 65, c. 8 (2 klav.) Muzgiz 1960 6.-7.r.

A. ARENSKIJ: Romanca

J. Ch. BACH: Duet c. 2

L. v. BEETHOVEN: Tänze, Peters 3.-7.r.

Originalkompositionen, Universal Wien 5.-7.r.

J. BRAHMS: valčíky (7-II)

A. P. BORODIN: Polka 6.-5.r.

M. CLEMENTI: Sonáta c. 1, ES dur

Desat skladiieb pre štvorrucnú hru na klavíri, r. Macudzinski SVKL (2-II)

A. DIABELLI: Jugendgreuden (Radosti mládí) op. 163, r. C.

A. Martiensen, Peters, SHV 5.-7.r.

Sonatinen, op. 24, 54, 58, 60, Peters

A. DIABELLI: Sonáty, op. 32, 33, 37, 38, 73 4.-6.r.

I. DIBÁK: Arabesky

M. DLOUHÝ: Ctyrruční skladbicky pro všedný den 3.-6.r.

A. DVORÁK: Slovanské tance, výber, Supraphon (7-II)

Skotské tance, EdLŠU 1976 (7)

Valčíky op. 54 (7-II)

Z. FIBICH: Sonáta B dur, op. 28 (7-II)

Z. FIBICH: Skladbicky a cvicení, SNKLHU Praha 1.-7.r.

Zlatý vek, Supraphon 4.-7.r.

Detem, r. V. Koubková, Praha 1960 4.-6.r.

F. FIALA: Cirkusové kousky (5)

32

J. GARSCIA: Suita

A. GRECANINOV: Sarabanda, Gavota, Musium 1960

E. H. GRIEG: Peer Gynt, Suite I, op. 46, Peters (7-II)

V. HERLE: Tri skladby, Supraphon 1976 4.-7.r.

J. HLUCHÁN: Zahrajme si štvorrucne, Supraphon 1.-5.r.

S. HOCHÉL: Jarné nálady 6.-7.r.

H. HOPP: Detem pro radost II, r. L. Lásky, op. 31, Orbis 1966 2.-7.r.

I. HURNÍK: Valčíky 4.-6.r.

I. HURNÍK: Škola ctyrruční hry (7-II)

A. CHACATURJAN: Valčík z maškarády

Chrestomatija pre dva klavíre, r. Sorokin, Moskva 1968 (7-II)

Izbrannyje ansambli dla fortepiano v 4 ruki, 1 – 3 d., r. Vzorova Tumanan (5-II)

M. IGLO: Sedm dvojpisní v odlišných taktech, Panton 3.-6.r.

L. JANÁČEK: Národní tance na Morave, Supraphon 5.-7.r.

J. JEŽEK: Bugatti step (štvor. klavír) SHF 1992

Junyj pianist 1-3, r. Rojzman, Natanson

M. KABELÁČ: Malá suita pro ctyri ruce, P. 42, SHV 1962 4.-7.r.

T. KIRCHNER: Valčíky pre 2 klavíry
 M. KOPELANT: Zkratky, Supraphon 4.-6.r.
 A. KRAUS: Tri sonatiny (5)
 Dve sonatiny
 J. KRICKA: Ukolébavky, Panton 2.-6.r.
 F. KUHLAU: Sonatinen, op.44, Universal Wien (5_II)
 KUHNER: Schule des vierhändigen Klavierspiele 3, Breitkopf
 D. LAUKO: Slovenské tance, SNKL 1959 (6-II)
 J. LETNAN: Naše zábavky, Panton 3.-6.r.
 S. MAJKAPAR: Prvé kroky, PWM 1.-6.r.
 J. MÁŠLO: Malým pro radost, Supraphon 1.-6.r.
 Meister für die Jugend (Beethoven, Schubert), Peters 5.-7.r
 M. MOSZKOWSKI: Neue Spanische Tänze, op. 65, Peters (6-II)
 Spanische Tänze, op. 12, Peters (6-II)
 W. A. MOZART: Leichte Sonatinen, r. K. Herrmann, Peters 4.-6.r,
 M. MUSORGSKIJ: Pljaska persidok, P. I. Cajkovskij: Vals,
 Pedag. repert. Muzgiz 1961 5.-7.r.
 Na czery ruce, r. E. Altberg, Z. Romaszkowa, PWM 2.-5.r.
 Piesi sovremennykh kompozitorov, Pre dva klavíry, r. Stucinskaja, Muzyka Leningrad
 1972 (6-II)
 V. POKORNÝ: Podzimní slunce, Koncertný valčík, Panton
 S. PROKOFIEV: Sceny i tance iz baleta Romeo i Džulietta op. 75 (7-II)
 S. PROKOFIEV: Vlak (pre dva klavíry)
 S. RACHMANINOV: valčík pre 6 rúk
 L. RAJTER: Variazioni per pianoforte a quattro mani SHF 1991 5.-7.r.
 M. ROHÁC: Co se hraje, to se zpívá
 M. A. ROWLEY: Sechs kleine Tanzstücke, Peters 3.-7.r.
 J. SCHMITT: Sonatinen, op. 208, I., II., Peters 5.-6.r.
 F. SCHUBERT: Samtliche Tänze c. 719, Peters (6-II)
 Original-kompositionen für viers Hände Märchen, Peters (7-II)
 F. SCHUBERT: Tänze, r. Ulrich, Peters (7-II)
 Original-kompositionen I, Peters (6-II)
 F. SCHUBERT: Detský pochod
 33
 R. SCHUMANN: Der Kinderball, op. 130, Litolff 5.-7.r.
 R. SCHUMANN: Fontány
 K. SLAVICKÝ: Suita pro klavír na čtyri ruce, Panton 1971 (6-II)
 B.SMETANA: Rondo C dur pre 2 klavíry J.Snížková: Start 3.-5.r.
 P. STOJANOV: Slnečné lúce
 I. SZELÉNYI: 20 ľahkých klavírných kusov II.
 Z. ŠESTÁK: Studentská knížka, Panton 1968 (6-II)
 M. VILEC: Z brehov Dunaja, SHV 1965 4.-7.r., sonatíny c. 1,2,3
 Rozhovory pri klavíri, Panton 1965 3.-7.r.
 S. VORLOVÁ: Veselé intervaly, Panton 1.-7.r.
 C. M. WEBER: Šest štvorrucných skladieb, op. 3, 10,60, r. Ruthardt, Peters (6-II)